

AMITA TRASI

VŠECHNY BARVY NEBE

ARGO

Amita Trasi
VŠECHNY BARVY NEBE

Z anglického originálu *The Color of Our Sky*,
vydaného nakladatelstvím William Morrow,
an imprint of HarperCollins Publishers v roce 2017,
přeložila Jitka Jeníková.

Přebal navrhl Neil Johnston.

Jazyková redakce Marcela Wimmerová.

Odpovědná redaktorka Markéta Nová.

Korektury Kateřina Bendáková.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz, roku 2017 jako svou 3328. publikaci.

Grafická úprava a sazba Vladimír Fára.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-2225-1

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit

v internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz

Kapitola první

TÁRA

Bombaj, Indie – červen 2004

Vzpomínka na ten okamžik mě zasáhla jako přílivová vlna a pohltila mě – kyselý zápach temnoty, vyražené vzlyky nesoucí se jako ozvěnou z bezedné jámy. Tak dlouho jsem se od ní snažila oprostit, až jsem zapoměla, že i místa mohou mít vzpomínky. Stála jsem na špatně osvětlené chodbě přede dveřmi do bytu, kde jsem prožila dětství, a snažila se je odemknout. Klíče mi zachrastily v ruce a upadly na zem. Ukazovalo se, že to celé bude mnohem těžší, než jsem si myslela. *Pořádně se nadechni a uvidíš, že najdeš odvahu*, říkával mi jako malé pápa. A já tam teď stála a ve svých pětadvaceti si znovu připadala jako dítě.

Zvedla jsem klíče a zkusila to znovu. Dveře zaskřípaly, když se mi je konečně podařilo otevřít. V bytě panovala tma. Venku hřmělo a déšť bubnoval do střech. Na nábytek pokrytý letitou vrstvou prachu dopadal proužek světla a já stála v šeré místnosti a klouzala pohledem po pavučinách, které zaplnily rohy mého někdejšího domova. Rozsvítila jsem a jediným pohybem ruky setřela prach z psacího stolu. *Je to jen byt*, opakovala jsem si v duchu. Jenže ho zaplňovalo tolik věcí z mého dětství – psací stůl, u něhož vedle mě sedával pápa a učil mě psát, gauč, na kterém jsme společně jako rodina lenořili a dívali se na televizi.

V mém pokoji pořád ještě stála moje postel, stejně pečlivě ustlaná, jak jsem ji nechala. Dokonce jsem slyšela náš smích, cítila vůni

svého dětství – jídla, která áí vařivala a s láskou mě jimi krmila – linnoucí se květinovou vůní šafránu v *pulávu*, aroma kurkumy v *dálu* a sladkost *rásgullá*. Nic z těch vůní tu samozřejmě nezůstalo. Zbyla tu jen zatuchlina zavřených dveří a pohřbených tajemství.

Roztáhla jsem závěsy a v místnosti se zvedl oblak prachu. Za oknem tiše padal déšť a listy zachytávaly kapky. Výhled se nijak nezměnil od chvíle, kdy jsme se s pápou před jedenácti lety přestěhovali do Los Angeles: hustá doprava, troubení rikš a aut, vzdálený štěkot toulavého psa a v dálce se vinoucí slumy. Napadlo mě, když jsem tu tak stála s opuštěnými kufry ve dveřích, proč se pápa nikdy nepokusil být prodat ani pronajmout? I po jedenácti letech budování nového života v Americe zřejmě stále doufal, že se jednoho dne vrátí, aby Muktu našel. Koneckonců odtud ji unesli.

Říká se, že čas všechno spraví. Podle mě to není pravda. Jak roky plynuly, začalo mi připadat vážně zvláštní, že strašně okamžiky vám mohou připomenout i nejobyčejnější věci a že situace, na niž se snažíte vši silou zapomenout, se stane vaší nejjasnější vzpomínkou.

Ten den jsem z bytu odešla odhodlaná najít odpovědi. Taxikáři se řadili ve frontě, čekali, doufali a prosili, abyste se od nich nechali svézt. Něco na tomhle městě je, něco, na co nikdy nezapomenu. Viděla jsem to všude kolem, cítila jsem to, slyšela – sny, jež zůstávaly patrné na tvářích lidí, pach potu a špíny, zvuk vzdáleného zmatku vznášejícího se ve vzduchu. Tady se to stalo – tady vybuchly zdi, vozy odlétly, střepy ožily a z milovaných se staly jen vzpomínky. Stála jsem tam, před očima mi visel obraz áí, někde tam na mě čekala, a když mě objala, černě orámované oči se jí zalily slzami. Bylo to jiné, než přišly výbuchy a vzaly mi ji.

„Madam, zavézt vás kamkoliv si budete přát,“ zavolal na mě taxikář anglicky.

„Ne, sem, pojdte sem,“ mával na mě další.

Kývla jsem na jednoho z nich a on skočil za volant. Když jsem nastupovala, začínalo mžít. Déšť kolem nás padal tiše k zemi.

„Odvezte mě na policejní stanici v Dádaru,“ požádala jsem ho.
„Madam, vy být z ciziny, vidíte? Já poznávám z toho, jak mluvíte. Odvézt vás do těch nejspíckovějších hotelů v Bombaji. Budete –“
„Odvezte mě na stanici,“ zopakovala jsem stroze.

Řidič zbytek cesty nepromluvil, tiše si broukal melodii z nějakého bollywoodského filmu, která řvala z repráků. Míjeli jsme obyvatele slumů a děti ulice přehrabující se v odpadcích. Ani déšť nezahnal dusivé vedro a vítr páchl po kouři, kari a stokách. Lidé chodili nebezpečně blízko projíždějících aut, kolem se proplétaly rikši a žebráci mi ňukali na okno a prosili o peníze. Na vyšlapaných cestách se usadili chudí, kteří žili v provizorních stanech, ženy se dohadovaly s prodejci na tržištích a muži postávající na nárožích hleděli před sebe prázdňma očima. Bollywoodské plakáty na zdech za jejich zády ohlašovaly nejnovější filmové senzace.

Po těch samých ulicích mě pápa jako malou kdysi vodil na procházku. Jednou jsem tu doprovázela áí na trh a dohadovala se spolu s ní s obchodníky. A taky jsem seděla na zadním sedadle taxíku vedle Mukty, když nás pápa vzal do Asijské knihovny. Nadšeně jsem jí ukazovala moře a zahradu a seznamovala ji se svým světem. Chodívala se mnou ke škole, nosila mi brašnu nebo se mnou sedávala na lavičce v parku a srkala ledovou *gólú*. Teď, na zadním sedadle tohohle taxíku, se mi sevřel žaludek. Jako by mě ty okamžiky paralyzovaly, nedokázala jsem se nadechnout, jako by mě zločin, kterého jsem se dopustila, pomalinku rdousil. Přitiskla jsem tvář na pootevřené okýnko a přinutila se dýchat.

„Jste tu, madam, to je stanice,“ oznámil mi řidič, když zajel ke krajnici.

Než taxík zastavil, už pěkně lilo a stěrače se na skle divoce míhaly. Vystoupila jsem a ocitla se po kotníky ve vodě, déšť mi zběsile bubnoval do deštníku. Zaplatila jsem řidiči. V dálce na sebe u popelnic děti v pláštěnkách cákaly vodu a jejich smích se ve vlnách nesl ke mně.

* * *

Na stanici jsem si našla místo na lavičce v rohu a usadila se s kabelkou na klíně. Před jedenácti lety jsme s pápou seděli na tom samém místě na podobné lavičce a hodiny čekali, abychom pocho-pili, co se nám to vlastně přihodilo, a pokoušeli se nějak si to srovnat v hlavě. Teď jsem seděla s narovnanými zády nacpaná mezi dvěma cizími lidmi, kteří čekali, až na ně přijde řada, a přála si, aby pápa seděl vedle mě. Vlastně jsem ho nosila pořád s sebou – jeho ostatky – popel v pečlivě zavřené lahvi v kabelce. Přivezla jsem ho, abych ho rozptýlila v Ganze. Musela jsem to udělat, patřilo to k jeho poslednímu přání.

U stolu poblíž seděl strážník s hlavou schovanou za hromadou složek, za ním seděl u dalšího stolu další policista, poslouchal stížnosti a zapisoval je do protokolu, zatímco jiný seděl na židli poblíž s hlavou zabořenou v novinách. Kolem se prohnal *čajvála* s *másala čajem* a na každý stůl postavil skleničku s hnědou tekutinou. Vzduch venku prořízly policejní sirény a strážníci přivlekli dovnitř dva muže v želízkách.

Žena přede mnou vzlykala a žadonila, aby strážník našel jejího pohřešovaného syna. Ten zívł, naškrábal cosi do protokolu a poté ji odehnal. Pak přišla řada na mě. Posadila jsem se před něj a on si protřel oči. „A čeho se týká vaše oznámení?“ zeptal se znuděně.

„Ráda bych mluvila s vaším nadřízeným komisařem.“

Vzhlédl od protokolu a přivřel oči. „A o čem, madam?“

Na dřevěné tabuli za ním visel graf znázorňující vraždy a únosy spáchané v tomto roce a počet vyřešených případů.

„Jedná se o únos, k němuž došlo před jedenácti lety. Zmizelo děvče. Můj otec to tehdy ohlásil.“

„Před jedenácti lety?“ Strážník povytáhl obočí. „A vy ji chcete hledat *teď*?“

Přikývla jsem.

Překvapeně se na mě podíval a vzdychl. „Dobře, počkejte,“ vyzval mě, pak přešel k zavřeným dveřím vedoucím do jiné místnosti a zaklepal na ně. Otevřel je komisař, strážník ukázal na mě

a něco mu pošeptal. Komisař se na mě letmo zadíval a vydal se ke mně.

„Komisař Pravín Gódbolé,“ potřásl mi rukou a představil se jako vrchní komisař stanice.

„Já... ehm... hledám dívku, kterou unesli. Prosím, *musíte* mi pomoci. Já – mám za sebou dlouhý let z Ameriky a jela jsem rovnou sem.“

„Dejte mi, prosím, pár minut. Mám někoho v kanceláři. Pak se na váš případ podívám.“

Komisaři trvalo několik hodin, než mě uvedl do své kanceláře. Mezitím jsem snědla sendvič, který jsem si strčila do kabelky, a sledovala strážníka, jak zaznamenává pár dalších oznámení. Lidé přicházeli, čekali vedle mě a poté, co strážník jejich záležitost zapsal, zase odcházeli. Čávjála mi nabídl sklenici čaje a já z ní vděčně usrkávala. Čekání mi nevadilo. Ulevilo se mi, byť jen trochu, že jsem konečně mohla s někým mluvit – s někým, kdo je na téhle stanici dostatečně důležitý, aby mi mohl pomoci.

Komisař Gódbolé měl pronikavé, inteligentní oči. Doufala jsem, že by mohl přijít na to, co ostatní přehlédli. Vyzval mě, abych se posadila. Na stole měl odloženou čepici s odznakem, na kterém se skvěl nápis *satjam éva džajaté* – pravda vítězí.

„Co pro vás můžu udělat?“

Představila jsem se, posadila se, otevřela peněženku a vytáhla z ní fotografii. Stojíme na ní na schodech Asijské knihovny; jak mladé jsme tehdy s Muktou vypadaly. Komisař si ode mě fotku vzal a zadíval se na ni.

„Tuhle dívku hledám, tu z fotografie,“ vysvětlovala jsem.

„Kterou?“ zeptal se a přimhouřil oči.

„Ta vpravo jsem já. Tu druhou – před jedenácti lety ji unesli.“

Povytlál obočí. „Před jedenácti lety?“

„Ehm... ano. Unesli ji z našeho bytu krátce po explozích v roce 1993. Byla jsem s ní ve stejné místnosti, když k tomu došlo.“

„Takže jste viděla únosce?“

Zarazila jsem se.

„Ne... ne tak docela,“ zalhala jsem.

Komisař přikývl.

„Jmenovala se... *jmenuje* se Mukta. Byla... sirotek, kterého se moji rodiče ujali,“ pokračovala jsem. „Můj pápa byl laskavý člověk. Ve volném čase spolupracoval s celou řadou neziskových organizací a sirotčinců a snažil se najít domov pro opuštěné děti. Občas je vodil k nám domů. Zachraňoval děti na ulici nebo z vesnic – jedno, dvě najednou – a nechával je u nás. Spávaly v kuchyni, jedly áino jídlo a během pár dní jim pápa našel místo v nějakém sirotčinci. Kdykoliv měl pápa možnost, snažil se udělat něco dobrého. S Muktou... se opravdu moc snažil. Něco se jí u nich na vsi stalo. Hodně dlouho vůbec nemluvila. Ona –“

„Chápu, chápu,“ skočil mi do řeči. „Pokusíme se ji najít.“

Chtěla jsem mu povědět, že na rozdíl od ostatních dětí, které u nás zůstaly s těžší týden nebo dva, s námi Mukta žila celých pět let. A že se z ní stala má dobrá přítelkyně. Chtěla jsem mu vyprávět, jak ráda četla básně a že se bála deště... a že jsme spolu chtěly vyrůst.

„Slečno Táro?“

„Můj... můj otec tehdy ten únos... ohlásil...“

Komisař se zhluboka nadechl, poškrábal se na strništi na braždě, přitáhl si fotku blíž a zamračil se na ni. Obrázek byl po letech ohmataný, odřený a pomačkaný jako vzácná vzpomínka ustrnulá v čase, v níž se obě usmíváme do objektivu.

„Slečno Táro, stalo se to velmi dávno. Bude... starší. A my nemáme žádnou aktuální fotografii. Hledat někoho bez znalosti současné podoby bude opravdu těžké. Ale nechte mě se podívat do její složky. Spojím se s oddělením pohřešovaných osob. Proč vlastně hledáte chudou venkovskou holku po tolika letech? Ukradla vám doma něco cenného? Nějaké dědictví nebo tak něco?“

„Ne. Ne... jen... pápa vynakládal opravdu veliké úsilí, aby ostatním dětem našel domov. Myslím, že měl pocit, že s Muktou selhal...“

že ji nedokázal ochránit. Nikdy si to neodpustil. Tehdy nám policisté řekli, že ji hledají. Pápa mi tvrdil, že je mrtvá. Možná mu to pověděl komisař. Netuším. Pápa mě pak odvezl do Ameriky. Já... netušila jsem, že je naživu. Po jeho smrti jsem našla v jeho stole nějaké dokumenty. Celé ty roky ji dál hledal, zatímco já měla za to, že je mrtvá. Chtěl by, abych pokračovala v pátrání.“

„Madam, když se tyhle děti ztratí, nikdo je nehledá. Vezměte si třeba ty, co žijí ve slumech – nikdo se o ně pořádně nestará, natož aby si dělal vrásky, když zmizí.“

Podívala jsem se na něj, ale nic jsem neříkala. Za posledních jedenáct let neuběhl jediný okamžik, kdy bych si nepřála vrátit se zpět do té letní noci, do toho zlomku vteřiny, kdy jsem mohla něco udělat, abych to zastavila. Věděla jsem, co byl únosce zač, vždycky jsem to věděla. Koneckonců jsem to celé naplánovala já. Tohle jsem ale komisaři říct nedokázala. Musela bych pak prozradit mnohem víc věcí. Navíc jsem se vůbec nechtěla soustředit na to, proč jsem to udělala nebo na osobu únosce, chtěla jsem akorát najít Muktu.

Komisař cvrnkl do fotky, kterou stále svíral v prstech, a hlasitě vzdychl. „Dejte mi pár dní. Pročtu si složky. Jsme teď zavalení hromadou případů. Nadiktujte strážníkovi svoje údaje.“ Kývl na něj a požádal ho, aby mě doprovodil ven.

„Mockrát vám děkuji,“ prohlásila jsem, když jsem se zvedala.

Mezi dveřmi jsem se na něj ještě otočila. „Bylo by úžasné, kdybyste mi ji pomohl najít.“ Na okamžik zvedl hlavu a nepatrně na mě kývl, než se znovu vrátil k práci. Strážníkovi trvalo pár minut, než si zapsal moje nacionále.

Odešla jsem ze stanice a zastavila se ve vchodu do budovy, zadívala jsem se na zaparkované policejní džípy, na strážníky přenášející složky, na netrpělivě čekající lidi a najednou mi připadalo naprosto zbytečné sem chodit a prosit o pomoc. Nikdo mi ani nepoložil ty správné otázky: Pamatuji se na den, kdy se to stalo? Jaké zvuky jsem slyšela předtím, než jsem si uvědomila, co se děje? Jaký čas přesně ukazovaly hodiny v pokoji? Proč únosce nesebral

místo ní mě? Proč jsem nevzbudila pápu, který spal ve vedlejším pokoji? Obávám se, že kdyby mi tyhle otázky položili, pravda by se ze mě vyhrnula ven.

Zapálila jsem si cigaretu, několikrát z ní potáhla a vyfoukla kouř nosem. Dvě strážnice, které stály před vchodem, na mě vrhly opovržlivý pohled. V duchu jsem se usmála. Tady moc žen nekouřilo. Já si poprvé zapálila v osmnácti s Brianem v Americe. Můj snoubenec Brian byl kdysi mou životní láskou a já ho nechala v Los Angeles. Kdyby se nic nezměnilo, asi bychom se teď líně povalovali na pláži a sledovali, jak se vlny škrábou na břeh a zase mizí zpátky v oceánu. Jenže to mezi námi skončilo. Vzdychnula jsem, když jsem si všimla chybějícího prstýnku na prsteníčku, zahodila jsem nedopalek na zem a zašlápla ho.

Když jsem vyšla na hlučnou ulici, opřel se do mě studený vlhký vítr. Zhruba šestiletá holčička s prázdným pohledem a v otrhaném oblečení ke mně zamířila. Chodidla měla špinavá a do krve rozdrásaná. S nataženou dlaní se na mě prosebně podívala. Na okamžik jsem se podívala do jejích očí plných očekávání. Opětovala mi pohled. Skupinka dětských žebráků mě zvědavě pozorovala z dálky. Zašátrala jsem v kabelce pro pár papírových rupií a podala jí je. Ve vteřině mě obstoupili všichni malí žebráci a žadonili o peníze. Rozdělila jsem mezi ně pár bankovek. S výskotem a nadšeným křikem vyrazili pryč.

„Je tu někde poblíž restaurace?“ zeptala jsem se jednoho z žebráckých kluků. Usmál se, jasně bílé zuby mu zářily ve snědém obličejí.

„Támhle, madam, nejlepší *másala čaj*... velmi dobrý, velmi *zha-kas*,“ ujistil mě a zamával mi na rozloučenou.

V restauraci nebylo v tuhle denní dobu nijak rušno. Odložila jsem si kabelku na židli a objednala si sendvič a čaj. Několik přibližně deseti- dvanáctiletých kluků utíralo stoly. Na vlhkých plochách se držely mouchy. Číšník mi donesl skleničku čaje. Obloha venku